دوایین هەناسەکانی ڕیفۆرمخوازیی دەوڵەتی لە کوردستان

سالار پاشایی
hedeka2000@yahoo.com
و/ ئاسۆ ئیسلامپەنا

نۆهەمین خولی هەڵبژاردنەکانی سەرکۆماری ئێران، بە شیوەیەکی دژی دێمۆکراتیک و لە کەش و هەوایەکی سارد و سڕی کۆمەڵگای ئێران وکوردستاندا بەڕێوە چوو. ماوەی چەند مانگێك بوو کە گرووپ و ڕێکخراوە سیاسییەکانی سەر بە باڵ و بۆچوونی جیاواز، لە پاوانخوازان و ئوسوولگەراکانەوە هەتا ڕیۆرمخوازانی دەوڵەتی و ... زۆربەیان بە دەور و پشتی قەوارەی سیاسی دەسەڵاتدارەوە بۆ بازار گەرمی و هەوڵ بۆ ڕاکێشانی خەڵك بەرەو سندووقەکانی دەنگدان، کەوتنە جموجۆڵ و لە ڕێگەی ڕاگەیەنە گشتییەکان و چاپەمەنییەکانەوە تا ڕادەیەکی زۆر فەزای سیاسیی ئێرانیان خستە ژێر کاریگەرییەوە. لە کوردستانیش لە ژێر کاریگەری ئەو کەش‌وهەوایەدا، چەشنێك لە پۆلاریزە بوونی بەشێك لەم گرووپانە بەرچاو دەکەوێت کە دەستیان دایە پڕوپاگەندە و سازدانی کۆبوونەوە دەربارەی هەڵبژاردنەکان. لە نێو گرووپەکاندا ڕەوتی ناسراو بە ئیسلاحخوازانی کورد کۆمەڵێك کاریان بە مەبەستی قسە و پڕوپاگەندە کرد کە ڕیفۆرمخوازانی کوردستان لە ئەنجامدا دوای کۆبوونەوەکانیان، گەلاڵەیەکی ١٥ مادەییان وەك خواستەکانی خۆیان و خەڵکی کوردستان پەسند کرد کە دەربڕی ویستەکانیان بوو لە سەر کۆماری داهاتوو بۆ وەدیهاتنی. بە گشتی ڕیفۆرمخوازانی کوردستان لە هەوڵدا بوون کە ئەمجارە بەشداریی بەناو بەرینی خەڵك لەم هەڵبژاردنەدا مسۆگەر بکەن و سەرکۆماری جێ‌متمانەی خۆیان هەڵبژێرن و لە لایەکی‌ترەوە بە واتای خۆیان، خواست و مافەکانی خەڵکی کوردستان دەستەبەر بکەن.

ئەوەی لەو ماوەیەدا سەرەڕای بازارگەرمیی درۆینە و خۆ هەڵسووڕاندنی باڵە سیاسییەکان و بەتایبەت ڕیفۆرمخوازان چ لە ئاستی گشتی و چ لە ئاستی کوردستاندا بەر لە هەر شتێك سەرنجراکێش بوو، بێ مەیلی

و پێشوازی نەکردنی خەڵك و کۆمەڵگایە لەم جموجۆڵانەدا و پڕوپاگەندەی بڵاوکراوەکان و هەمووکردەوە سیاسییەکان، زیاتر لە ناو قەوارەی سیاسیی نزیك لە دەزگای دەسەڵاتدا قەتیس ماوە. بەڵام ڕیفۆرمخوازانی خۆشبینی کوردستان لە کام هەلومەرجدا سووربوون لە سەر ئەوەی خەڵکی کوردستان بکێشنە سەر سندووقەکانی دەنگدان و نوێنەرایەتی مافەکانی گەلی کورد بکەن، شتێك کە تازە بوو بە مێژوویێك لە کارنامەی سیاسی ئەواندا؟ ئەوە پرسیارێکە کە دەبێ لە سەری بچین.

١_ بۆ هەمووان روونە کە کاتێك باس لە ڕیفۆرمی دەوڵەتی دەکریت، ئەوەی بە مێشکی هەمووان دەگات، ئەزموونی شکست خواردووی رەوتی ناسراو بە ئیسلاحاتی دەوڵەتییە بە درێژایی ٨ساڵی رابردوو، بە ڕێبەرایەتی خاتەمی. ڕیفۆرمی دەوڵەتی ئەو کاتە کاری کردە سەر جەستەی سیاسی و کۆمەڵایەتی کۆمەڵگای ئێران، کە زیاتر لە ٢٠ میلیۆن دەنگ چووە پشتی وەها رەوتێکەوە کە ڕیفۆرمخوازانی ناو دەسەڵات نوێنەرایەتیان دەکرد. بەڵام بە تێپەڕینی کات، بۆ رای گشتی ناوەوە و دەرەوەی ئێران دەرکەوت کە ڕیفۆرمیزمی دەوڵەتی بەو شکڵە و بە مانەوەی ویلایەتی فەقیە و لە چوارچێوەی یاسای دارێژراو لە سەر بنەما ئیسلامییەکان، نامومکینە و تەنیا فریوێك زیاتر نەبوو. ئەو رەوتە هەوڵی پاراستنی یەکپارچەیی ئێران و هێشتنەوەی دەسەڵاتی ئیسلامیی بوو. خاتەمی و هاوڕێکانی نەك هەر نەیانتوانی سەرەتاییترین خواست و داواکاریی چینەکانی کۆمەڵگا وەدی بهێنن، بەڵکوو لەوپەڕی دەستەوەستانیدا، تەنانەت نەیانتوانی دۆستانی نزیکی خۆیان لە هێرشی توندڕەوە پاوانخوازەکان بپارێزن و بەشێکی زۆریان کەوتنە بەر هێرش و گیران و زیندانی کردن و لە سەر کار لابران. بێ ئەرك کردنی دەوڵەت، بێدەور بوونی مەجلیس و بووکە شووشە بوونی خاتەمی، بەرهەمی هەوڵ بۆ ئەو ڕیفۆرمە ناو سیستمیە بوو کە ئیسلاحخوازانی ئێران سەرەڕای پێگەی کۆمەڵایەتی خۆیان، لە پاوانخوازەکانەوە پێیان گەیشت. بەڵام لە کوردستان دۆخەکە لەوە خراپتر بوو، بەو هۆیەی کە ڕیفۆرمی دەوڵەتی لە کوردستان لە ماوەی ٨ ساڵدا هەرگیز نەیتوانی وەك پێویست، پێگەیەکی کۆمەڵایەتی دەستەبەر بکات و هیچ کات نەبووە ئەو سەنگەرە سیاسییە کە بتوانێ تەنانەت ئاستێك لە چارەنووس و خواستە واقعییەکانی خەڵکی کوردستان نوێنەرایەتی بکات.

٢_ گۆڕانکارییەکانی دوو ساڵی رابردوو لە درێژەی ئاڵوگۆڕە سیاسییەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست هاوکات لەگەڵ فاکتەری ئەمریکا، رووخانی بەعس لە عێراق و کاریگەریە ئیجابییەکانی لە کوردستانی عێراق لە دراوسێیەتی کوردستانی ئێراندایە و ڕۆڵ و بەشداریی گرینگی کوردەکان لە پێکهێنانی دەوڵەتی نوێ و کاتیی عێراقدا وسەرەنجام هەڵبژاردنی بەڕێز مام جەلال تاڵەبانی وەك سەرکۆماری نوێی عێراق، گرینگترین رووداوە سیاسییەکانن کە لە روانگەی سیاسی، کۆمەڵایەتی و دەروونییەوە کاریگەریی هەمەلایەنەیان لەسەر خەڵکی کوردستانی ئێران داناوە. بێجگە لە لەوەش،

بزووتنەوەی کورد لە پارچە جیاجیاکانی کوردستان و لە ژێر خەباتی خوێناویدا پێی ناوەت قۆناغێکی نوێ، بە چەشنێك کە ئیتر لە ئاستی جیهانیدا کێشەیەکی گرینگ و جێی باسە و سەرنجی رای جیهانی و دەوڵەتە زلهێزەکانی بەرەو خۆی راکێشاوە. دیالکتیکی نکۆڵی و بەرخۆدان، لە ماوەی ساڵانێکی دوور و درێژدا، بزووتنەوەی کوردی لە هەموو بەشەکاندا بەرەو پێداگریی زیاتر لەسەر شوناس واقیعی و پێشێل کراوی خۆی دەبات کە خەیاڵی دەسەڵات و سەروەرییە بە سەر نیشتمانی خۆیدا لە خواستی فێدراڵیزممەوە بگرە هەتا سەربەخۆیی و بەرەو ئەوە دەڕوات بوونی خۆی بسەلمێنێت و ئەمە ئیتر بۆ دەوڵەتە داگیرکەرەکانی ناوچەکە بۆتە مەسەلەیەکی بنچینەیی و حاشاهەڵنەگرز بەو پێیە جوگرافیای سیاسیی کوردستانی ئێرانیش لەو گۆڕانکاری و کارتێکردنانە بێبەری نەبووە و نابێت.

٣_ بە روانینێکی راگوزەر بەسەر رووداوە سیاسییەکانی چەند ساڵی رابردووی کوردستانی ئێراندا، بە باشی لێمان روون دەبێتەوە کە ناڕەزایەتی بەردەوامی خەڵکی شار و دێهاتەکانی کوردستان لە بۆنە جۆراوجۆرەکاندا، لە خۆشی و هەڵپەڕکێوە بگرە هەتا تێکهەڵچوونی ناو شەقام و کۆڵان و هێرش بۆ سەر ناوەندە دەوڵەتییەکان و هێزەکانی رژێم و زۆر جاریش تێکهەڵچوونی خوێناوی لە درێژەی ناڕەزایەتی و ئیعترازی چەند رۆژەدا، نیشانەی بەردەوامی و زیندوویەتی بزووتنەوەیەکی کۆمەڵایەتی بەرینە کە دوای تێپەڕاندنی قۆناغێکی بەرەنگاریی چەکدارانە و نوشستێکی قورس لە ژێر گوشاری بێ سنووردا و قوربانیدانی زۆر، شێلگیرتر لە ساڵانی رابردوو هەستاوەتەوە سەرپێ و لە بەرامبەر سەرەڕۆیی مەزهەبیدا پێداگری لە سەر مافە سیاسی و نەتەوەیی و دیمۆکراتیکەکانی دەکات و بە نیازە بیگەیەنێتە ئاسۆی دیمۆکراسی. لەبەرامبەر دا، پەرچەکرداری سەرکوتگەران لە هەموو بوارەکاندا، بەرخوردی توند و سەرکوتگەرانە و کوشتنی وەحشیانەی تەنانەت کاسبکارانی سەرسنوور و گرتنی بە کۆمەڵی خەڵك و لاوان و ئەشکەنجە و زیندانی کردنیان بووە.

کۆبوونەوەی ئیسلاحخوازانی کوردستان_ فۆتۆ ئاسۆ

... راستییەکی ژاناوی کە حاشاهەڵنەگرە و کۆمەڵگای کوردستان بە باشی لێی ئاگادار.

لێرە پێویستە چەند پرسیار لەوانە بکەین کە پشتیوانی پێگە و کاریگەری رێفۆرمخوازی دەوڵەتی لە کوردستانن. پاش ٨ ساڵ لە رەوتی بەناو ئیسلاحاتی دەوڵەتی، کامە ئیمتیاز و کار لەمەڕ مەسەلەی میللی لە کوردستان کراوە؟ کامە دواکەوتوویی ئابووری و هەلاوارنی ئاگایەنە، قەرەبوو کراوەتەوە و رێژەی هەژاری و بێکاری و ئیعتیاد چەندە کەم بووەتەوە؟ ئاستی روانینی ئەمنییەتی و سووکایەتی فەرهەنگی بە کوردستان،

تا چ ئاستێك دابەزیوە و كامە مافی سیاسی و مەدەنی و فەرهەنگی لە كۆمەڵگادا دراوە؟ بە پێچەوانەوە، مەگەر ئیعدامی سیاسی... تەنیا لە كوردستان هەروەك خۆی نەماوە؟ مەگەر چاپەمەنییەكان و رۆژنامەوانان و كەسایەتیە سیاسی و كۆمەڵایەتییەكان بە دووقاتی بەشەكانی‌تری ئێران لە ژێر گوشاری دەزگای قەزایی و دادگاكانی رژیم لە كوردستاندا نین؟ مەگەر هەر ئێستا سەرەتایی‌ترین ماف و ئازادییە تاكەكەسی و گشتیەكانی خەڵكی كوردستان پێشێل نەكراوە؟ ئایا دەوری دووهەمی ئیسلاحات و بە هێزكردن و بەرەو پێش بردنی رەوتی دێمۆكراتیزە كردنی كوردستان كە ئەو جەنابانە باسی دەكەن، لە سەر ئەو بەستێنانە بەرێوە دەچێت؟ بەراستی دوای ٢٦ ساڵ لە دەسەڵاتی سەرە رۆیی مەزهەبی، ئێستا دەبێ مافە واقیعیەكانی خەڵكی كوردستان بەرتەسك بكرێتەوە بۆ بەرێوەبردنی مادەی ١٢ و ١٥ی یاسای سەرەكی كە بەرەی پێشوو پەسند كرد، و بەشداری پسپۆران و مودیرانی كورد لە سەرەوەی بەرێوەبەرایەتی دەوڵەت وەك خواستی سەرەكی خەڵكی كوردستان فورمۆلە بكرێت كە روون نییە. چ پاڵپشتێك هەیە بۆ وەدیهاتنی؟ ئەوەش لە لایەكی‌ترەوە كە جەنابانی ئیسلاحخوازی كورد لە بەیاننامەكانیاندا، خەڵكی كورد وەك "كۆمەڵگای سونیەكان" ناو دەبەن و بەمجۆرە هاورێ لەگەڵ فاشیزمی دەسەڵاتداری دینی رێ دەبرن و لە هەوڵی ئەوەدان كە ئاگایانە، خواستی نەتەوەیی خەڵكی كوردستان بۆ ئاستی كێشەیەكی مەزهەبی دابەزێنن و

ئەو لایەنەی كێشەكە زیاتر زەق بكەنەوەو لەوانەش لە قسەی بەرپرسانی دەسەڵات (قەمگەرا و جیایی خواز) دەترسێن كە وەها زمان و ئەدەبیاتێكیان گرتووەتە بەر.

رێگە چارەی كەم خەرج!!!

لەو نێوانەدا چەند ساڵێكە كە ژمارەیەك لە رێفۆرمخوازانی كوردستان دەستیان داوەتە رەخنەی توند لە دەورەی پێشووی بەرەنگاری لە كوردستان و ئەمجارەشیان بەشێك لە گرفتەكانی ئێستای خەڵكی كوردستان بە ئەنجامی بزووتنەوەی چەكدارانەی حیزبە سیاسیەكانی كوردستان وشێوەی كاركردنی ئەوان دەزانن و بە زمانێكی سەرزەنشتەوە، ئامۆژكاری ئۆپۆزیسیۆنی كورد دەكەن كە رێگە كەم خەرجەكە هەڵبژێرێت و هەروەك رێفۆرمخوازان، وەها رێبازێك بگرێتە بەر. گاڵتەجارانەیە كە ئاڵاهەڵگرانی ئەم تێزە یان دەبێ لە مێژوو بێ‌ئاگا بن، كە ئاوەها یەك لایەنە چەواشەی دەكەن و خۆیان بە دڵسۆزی خەڵكی كوردستان دەزانن: یەكەم ئەوەی كە كەس نالێت حیزبە سیاسیەكانی كوردستان لەو كاتەدا دوور لە هەڵ بوون، دووهەم ئەوەی كە لەو روانگەیەوە روون نییە بۆچی دەوڵەت لە تاوانی لەشكر كێشان بۆ كوردستان و هەموو كارەسات و جەنایەتەكانی پاك كراوەتەوە و بەرەنگاری چەكداری خەڵكی كوردستان كەلە راستیدا پەرچەكردارێك بوو بۆ وەحشیگەری و میلیتاریزمی داگیركەرانەی رژیم وبۆ سەر كوردستان و مافەكانی گەلی كورد، مەحكووم كراوە؟ سێهەم، ئەو

سـەردەمە مێژووییــە دیــاریکراوە چ پەیوەندیـەکی بـە ئێسـتاوە هەیـە کـە زۆربـەی پێـوەرە سیاسـی و کۆمەڵایەتیـەکان گـۆڕاوە و بـە پێـی هـەل و مـەرجی نـوێ دەڕوات؟ کامـە ڕەوتـی سیاسـی، لـە ئێسـتادا وەهـا ڕێگایەك پێشنیار دەكات کە بۆ هەمووان ڕوونە کە بزووتنـەوەی سیاسی و کۆمەڵایـەتی و فەرهەنگییەکان لە ناو جەرگەی کۆمەڵگای کوردستاندا بەرەو ئەوە دەڕوات کە جیا لە هەرچەشنە لادانێك، بە لـە بەرچاو گرتنی ئەزموونـەکانی رابوردوو، خواسـت و داواکاریـەکانی خـۆی لـە ئاسـتی کۆمـەڵانی خەڵکدا، بهێنێتـە ئـاراوە و کانـاڵیزەی بکاتــەوە؟ بـە بـڕوای مـن ئەگـەر تـەنیا بەشـداریی گشـتی لـە هەڵبـژاردنێکـدا کـە راسـتە وخـۆ مەشـرووعیەت بەخشـێن بـە سیسـتەمی دەسـەڵاتدارە، ڕێگـە چارەی کـەم خـەرج بێـت و بەپێچـەوانی ڕێگـای پڕمەترسـی و گـران، بێگومـان لـە بـاری سیاسییەوە تـاوتوێیکی نادرۆسـت و نامەنتقییـە و بـە هـەموو ئـەو شتانەوە کە لـە سـەرەوە بـاس کـرا، لـە ئەنجامـدا ڕێگـای هـەمووان، یـەك ڕێگایـە و ئـەویش ئـەوەی ئێسـتای ڕێفۆرمخوازانی کوردستانە لە سەردەمی هەڵبژاردنەکانی سەرکۆماریدا، کە دەبێ بڵێین بەراستی دوای تێپەڕ بـوونی هـەموو ئـەو سـاڵانە، هێشـتا لـە راسـتیەکان تێنەگەیشـتوون. بـە بڕوای مـن کاتێـك بـاس لـە بەشـداری نەکردن یـان تـەحریمی هەڵبـژاردنێك دەکرێ، بە پلـەی یەکـەم ئەوە مـافی بێئەملاولای هـەر تاکێکە بەشداری تێـدا بکـات یـان تـەحریمی بکـات، دووهـەم، بـە پێچـەوانە هەلپەرسـتانە نمـایش کردنـی هـەر سـیمایەکی پاسیفیزمی لە هەڵوێستی تەحریم، خەڵك دەبێ لە وەها هەڵبژاردنێکدا، تەحریمی چالاکانە و ئەکتیڤ ڕەچاو بکەن و بە بوێری و ئازایەتیەوە و لـە درێـژەی هـەموو چالاکییە کۆمەڵایـەتی و سیاسیە ئاشـتی خوازانـەکانی تریان، بۆ تەحریم و کردن و پڕ وپاگەندەبۆ کردنی تێبکۆشن.(کە هەر وەکووچاوە ڕوان ئـەکرا بـە بـەربڵاوی لـە سەرتاسەری کوردستان تەحریم کرا) بەڵام ئایا بەراستی ڕژیم، بە هاسانی ئیزنی ئەم چەشنە حەرەکەتانە بە خەڵك دەدا؟ بێ گومان وەها ئیزنێك نادات و بە خێرایی و لە پێشەوە، تەنانـەت هـەر ماوەیـەکی کـورت لـەوە پێش ژمارەیەك لە کەسەکانی خۆشیان کە ناڕازینو لە هەوڵی تـەحریمی هەڵبژاردندا بوون، لە لایـەن کەسـانی وەك یوونسی وەزیری ئیتلاعاتەوە، بە هەوڵ بۆ ڕووخاندنی ڕژیم و خەیانەت لە دژی دەوڵـەت تاوانبار کران و درەنجامیشیان ڕوونە، چ بگات بە خەڵکی ستەملێکراوی کوردستان.

● ***دوا وتە:***

بە بڕوای نووسەر، لەم قۆناغە هەستیارە مێژووییەدا کە هەموو ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و ئێران و کوردستان لـە بـەردەم گـۆڕانێکی سیاسـی دایـە و هـەل و مـەرجی سیاسـی سـات بـە سـات لـە گۆڕاندایـە، پێویسـتە ڕێفۆرمخوازانی لەم ئەزمونە دەرس وەربگرن و ئەم خاڵەنەش بە باشی بزانن:

١- ئەگەر باڵەکانی دەسـەڵات لـە ئوسولگرا و پاوانخوازەوە هـەتا ڕێفۆرمخـوازانی دەوڵـەتی، لـەم قۆناغـەدا و دوای تـەواو بـوونی ٨ دەورە هەڵبـژاردنی سـەرکۆماری لـە مێـژووی ڕەشـی کۆمـاری ئیسلامیدا، بەشـی زۆری

پرۆپاگەندەی خۆیان خستە سەر کوردستان، هیچ شتێك نەبوو بێجگە لە بە خزمەت گرتنی عەقلانیەتێکی ئامێری و سوود وەرگرتن لە دەنگی کوردەکان بۆ مەشروعیەت بەخشینی زیاتر بە رژیمەکەیان.

٢-ئەزموونی سالانی دوور و درێژی رابوردوو، سەلماندوویەتی کە جۆری روانینی هەموو بالەکانی ناو دەسەلات نەك هەر لە رابوردوو و ئێستادا، بەلکوو ئەگەر هەموو دەسەلاتی داهاتووش لە لایەن بالێکەوە پاوان بکرێت، بە نیسبەت جوگرافیای کوردستانەوە گۆرانێکی بنچینەیی بە خۆیەوە نابینێ و مافەکانی گەلی کورد کە لە راستیدا مەسەلەیەکی تەواو سیاسی و خواستی مافی چارەی خۆنووسینە بۆ خەلکی کوردستان، لە لایەن هیچ کام لە بالەکانی کۆماری ئیسلامیەوە وەدی نایەت و تەنیا خەون و فانتازیایەك زیاتر هیچی‌تر نیە ئەگەر چاوەروانی دەستەبەر بوونی مافەکانی خەلکی کوردستان لە لایەن رژیمەوە بکرێت.

٣- هەموو بەلگە و رووداوەکان باس لەوە دەکەن کە لەم دەورەیەی هەلبژاردندا، زۆربەی هەرە زۆری خەلکی کوردستان ئامادە نەبوون لە وەها هەلبژاردنێکدا بەشداری بکەن و یان بچنە سەر سندووقەکانی دەنگدان. هەر لە بنەرەتەوە کۆمەلگا و بزووتنەوەی زیندووی کوردستان مەیل و خواستێکی بۆ وەها جم و جۆلێکی سیاسی نییە کە لە لای هەمووان مەشرووعیەت دەبەخشێت بە کۆماری ئیسلامی. عەقلانیەتی سیاسی دەیسەلمێنێ کە نە یەکپارچە بوونی دەسەلات و نە چەند پارچە بوونی، لە بەرژەوەندیی خەلکی کوردستاندا نییە و رێفۆرمخوازانی کوردستانیش ئەگەر لەم سەردەمەدا بە پێچەوانەی کۆمەلگا بڕۆن، بێ‌گومان لە ئێستا زور زیاتر تەریك دەکەون و جێ دەمێنن.

٤- هەر وەکوو چاوەڕوان دەکرا، بینیمان لە یەکەم هەنگاوی ئاکامی ئەم دەورەیەی هەلبژاردانەدا، چۆن پەروەندەی رەوتی ریفورمخوزای دەولتی لە کۆمەلگای ئێران بە حەزبی موعین(کاندیدای بەشێکی زورلە ئیسلاحخوازان و بە تایبەتی ئیسلاحخوازانی کوردستان) لەلایەن مافیای دەسەلاتدارانی سەرەروی ئێرانەوە بۆهەمیشە بەستراو کوتایی پێهات و بچکوترین ئاسۆیەکی گۆرانی ناوسیستمی بۆیان نەهێشەوە.

خالی کۆتایی، ئەوەی کە ئەگەر مەیل بۆ عەقلانیەت، ئازادی و دێمۆکراسی و عەدالەتی کۆمەلایەتی لە کۆمەلگای کوردستان بە تایبەت لە ناو چینی زەحمەتکێشدا دەبینرێ، پێویستە نوخبەی سیاسی و فیکری کۆمەلگا، لە ئاراستەی رەوتی راستەقینەی سیاسی-کۆمەلایەتی و فەرهەنگی کۆمەلگای کوردستاندا، یارمەتیدەر و رێنوێنیکەری کۆمەلانی خەلکی کوردستان لەم برگە مێژووییە گرنگەدا بێت و رۆلی راستەقینەی خۆی بە بێ کەمترین ترس لە سەرکوتگەرانی دەسەلاتدار بنوێنێ. بزووتنەوەی ئازادیخوازانە و دێمۆکراسی خوازانەی کوردستان، سالانێکە هەوراز و نشێوی خەباتی تێپەراندووە و حیزبی سیاسی خۆی هەیە و هاوکات رێخۆشکەری سەرهەلدانی رەوت و رێکخراوی نوێی دێمۆکراسیخوازە کە لە خۆیدا هێمای فرەچەشنی و خواستی سەقامگیر بوونی پلۆرالیزمێکی سیاسی و فیکری لە حالی گەشە دایە. بێ گومان بزووتنەوەی کۆمەلایەتی و سیاسی چینەکانی کۆمەلگای کوردستان وەك هەر کۆمەلگایەکی‌تر رێگای راستەقینەی دێمۆکراسیخوازی دەبرێ و لە بنچینەیی کردنەوەیدا تێدەکۆشێ.